

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/447/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413201272
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5413201272.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti odporkyniam: 1/ M. V., nar. XX.XX.XXXX, 2/ E. V., nar. XX.X.XXXX, obe bytom L. A., Q. XXX/XX, o zaplatenie 2.132,68 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/35/2013-88 zo dňa 10.6.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výrokoch o zamietnutí návrhu voči odporkyni 1/ a o nepriznaní náhrady trov odporkyni 1/.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výrokoch o zastavení konania voči odporkyni 2/ o nepriznaní náhrady trov odporkyni 2/.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ ako právny nástupca (titulom postúpenia pohľadávky) domáhal uloženia odporkyni 1/ povinnosti zaplatiť sumu 2.132,68 eur spolu so 4,25 %ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.087,30 eur za obdobie od 1.5.2009 až do zaplatenia a kapitalizovaným úrokom z omeškania vo výške 386,89 eur. Vychádzal zo spotrebiteľského charakteru zmluvného vzťahu založeného zmluvou o spotrebnom úvere zo dňa 11.2.2005 medzi Ľudovou bankou a odporkyňou 1/ ako dlžníkom. V spojitosti so vznesenou námietkou premlčania sa okresný súd zaoberal otázkou splatnosti žalovanej pohľadávky. Konštatoval, že k splatnosti neuhradenej časti úveru došlo podľa prednesu navrhovateľa v roku 2007, nakoľko odporkyňa 1/ splácala poskytnutý úver do 20.8.2007. Z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok z 15. 2.2008, ktorou navrhovateľ preukazoval svoju aktívnu legitimáciu, vyplýva, že dlh odporkyne 1/ z predmetného úveru k 15.2.2008predstavoval2.816,56 eur. Napokon, aktuálny zástupca navrhovateľa v liste zo 16.11.2011 odporkyni 1/ oznamoval, že dňa 15.2.2008 bola postupcom ako pôvodným veriteľom vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru. Z uvedených skutočností prvostupňový súd vyvodil, že dlh odporkyne 1/, sa stal splatným najneskôr 15.2.2008, preto (návrh bol podaný 20.3.2013) odporkyňou 1/ vznesenú námietku premlčania považoval za dôvodnú.

Okresný súd vyhodnotil navrhovateľom predloženú Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 19.2.2009, obsahujúcu aj vyhlásenia o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch ako absolútne neplatný právny úkon, a to z dôvodu deficitu slobody vôle na strane odporkyne 1/ pri

vzniku daného právneho úkonu. Zdôraznil formulárový charakter „Dohody“ a konštatoval, že jediným dôvodom, pre ktorý ju odporkyňa 1/ uzavrela - fakticky len podpísala bez toho, aby si ju prečítala, alebo jej bol obsah dohody podrobnejšie a pravdivo vysvetlený - bol strach z predpokladaných nepriaznivých následkov. Za hodnovernú označil výpoveď odporkyne 1/, v zmysle ktorej jej navrhovateľ oznámil, že úver bude musieť (odporkyňa) zaplatiť, že v tejto veci bude predvolaná na políciu, nakoľko pôjde o trestný čin a iba si priručí. Okresný súd zohľadnil, že pracovník konajúci za navrhovateľa vyhľadal odporkyňu 1/ bez akéhokoľvek predchádzajúceho telefonického alebo iného kontaktovania, dohodnutia si návštevy vopred informáciou, čoho sa bude týkať, aby sa na toto stretnutie mohla odporkyňa 1/ pripraviť, resp. vopred sa s niekým poradiť. Týmto spôsobom konania, ak nie cielene, tak nepriamo bol navrhovateľom navodený stav, aby odporkyňa 1/ nemala priestor dobre si uvážiť možné následky svojho úkonu, a teda aby zbytočne „nešpekulovala“ a nekonala inak, ako si to predstavuje navrhovateľ. Ide o najmenej vhodný spôsob, v danom prípade umocnený aj psychickým nátlakom. Iná by bola situácia, ak by navrhovateľ písomne kontaktoval odporkyňu 1/, zaslal jej možné návrhy riešenia existujúceho dlhu, poskytol primeranú lehotu na rozhodnutie, či má záujem riešiť to niektorým z navrhovaných spôsobov, alebo zaslaním návrhu z jej strany s prípadným oznámením ďalších svojich krokov, ktoré by realizoval v závislosti na spôsobe rozhodnutia dlžníka.

Za nie nevýznamnú okolnosť, potvrdzujúcu, že odporkyňa 1/ nekonala slobodne, považoval okresný súd, že za svoju činnosť osoba konajúca za navrhovateľa vyčíslila v „Dohode“ (nevedno na základe akého prepočtu) náklady na inkasné konanie vo výške 149,37 eur, ktorú sumu odporkyňa 1/ svojim podpisom taktiež uznala. Uvedené tiež zreteľne dokazuje „schopnosť“ odporkyne 1/ racionálne, slobodne a vážne konať v danom mieste a čase - ak vôbec vedela, že aj takéto náklady „uznávala“. Dotknutá „Dohoda“ predstavovala predtlač, do ktorej sa zapisovali chýbajúce údaje. Predtlačeným bol pritom aj text, že osoba uznávajúca záväzok, resp. osoba pristupujúca k záväzku vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch, bez akejkoľvek alternatívy pre prípad, že by takýto predpoklad nebol v konkrétnom prípade naplnený, resp. že by text dohody predpokladal možnosť úpravy danej časti zmluvy. Navyše, v „Dohode“ nebolo nijako bližšie špecifikované príslušenstvo pohľadávky, ktoré taktiež malo byť predmetom uznania.

Prvostupňový súd analogicky poukázal i na skutočnosť, že pokiaľ by spôsobom konania, aký zvolil navrhovateľ, malo dôjsť k uzavretiu spotrebiteľského vzťahu (napr. zmluvy o podomovom predaji, čo by najviac zodpovedalo existujúcej situácii), takýto zákazník by mal (na rozdiel od odporkyne 1/) možnosť zrušiť možné účinky jeho neuváženeho konania napr. formou odstúpenia od zmluvy o podomovom predaji bez udania dôvodu. Popísaným spôsobom došlo k psychickému nátlaku takej intenzity, že odporkyňa 1/ po poskytnutých informáciách až vyhrážkach, ktoré ju mali motivovať k podpísaniu predloženej listiny, v strese a strachu „Dohodu“ podpísala bez toho, aby si ju prečítala. Nedošlo teda, podľa názoru okresného súdu, podpisom tejto listiny k slobodnému vykonaniu úkonu zo strany odporkyne 1/, preto považoval daný právny úkon za absolútne neplatný v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák.

Konanie voči odporkyňi 2/ prvostupňový súd na základe späťvzatia návrhu navrhovateľom v tejto časti zastavil (§ 96 ods. 1 O.s.p.). U odporkyne 2/ nezistil vážne dôvody, pre ktoré by so zastavením konania nemala súhlasiť. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu odporkyňiam 1/ a 2/ nepriznal. Hoci bola odporkyňa 1/ procesne úspešná a odporkyňa 2/ procesne nezavinila zastavenie konania, t.j. vo všeobecnosti by im náhrada trov prináležala, žiadna z nich si náhradu trov neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa odporkyne 1/ podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že návrhu bude vyhovieť v plnom rozsahu alebo jeho zrušenia a vrátenia veci súdu na ďalšie konanie. Poukazoval na Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku zo dňa 19.2.2009, prostredníctvom ktorej odporkyňa 1/ uznala svoj záväzok voči navrhovateľovi. Predmetná dohoda pritom splňa všetky zákonné náležitosti, t.j. má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň odporkyňa 1/ potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených (čl. 3 bod 3.1 Dohody). Podľa navrhovateľa preto došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, ktorého následkom je prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby.

Odvolaateľ dával do pozornosti porovnanie inštitútov uznania práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá Obč. zák. a uznania dlhu podľa § 558 Obč. zák. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 Obč. zák. viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného, úprava obsiahnutá v ustanovení § 558 Obč. zák. spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval. Z tohto dôvodu navrhovateľ namietal zamietnutie návrhu pre premlčanie nároku, nakoľko, ak by aj odporkyňa v čase uznania dlhu nevedela o jeho premlčaní, právny účinok spojení s uznaním práva nastupuje aj v takomto prípade.

Podľa navrhovateľa je v záujme samotného spotrebiteľa, že po splatení dlhu v zmysle uzavretej dohody nebude figurovať v databáze neplatičov, čím môže v budúcnosti zlepšiť svoje postavenie pri žiadosti o úver. Tvrdil, že Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie, jej obsah nie je rozsiahly, pričom odporkyňa 1/ mala možnosť si ju prečítať a aj ju odmietnuť. Ide teda o prejav slobodnej vôle odporkyne 1/. V dohode nie je určená výška splátok, nakoľko odporkyňa 1/ žiadala splnenie dlhu v neprimerane nízkych splátkach v porovnaní s výškou istiny, čím by sa doba splácania neúmerne predĺžila, avšak navrhovateľ sa nebráni plneniu dlhu aspoň čiastočne. Takáto forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom, podľa odvolateľa, nie je ničím neobvyklým a vôbec nie je možné hodnotiť ju ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Navrhovateľ mal totiž možnosť domáhať sa zaplataenia pohľadávky na súde, čím by sa však dlh navýšil o trovy konania a musel by byť „pravdepodobne uhradený naraz“. Odporkyňa 1/ sa sama rozhodla dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že si svoje postavenie v čase podpisu dohody nijako nezhoršila. Záverom odvolateľ poukázal na medze ochrany spotrebiteľa a zdôraznil, že ju nemožno chápať ako ochranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti.

Odporkyňa 1/ ostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. (z tohto titulu nedotknutými ponechal odvolaním nenapadnuté výroky týkajúce sa odporkyne 2/) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Jedným zo základných predpokladov platnosti právneho úkonu je slobodne prejavená vôľa (konajúceho subjektu). O slobodný právny úkon sa nejedná (okrem iného), ak bol vykonaný v dôsledku psychického donútenia, predovšetkým bezprávnou vyhrážkou (vis compulsiva). Bezprávná vyhrážka znamená, že konajúci je k svojmu prejavu vôle prinútený vzbudením dôvodného strachu/obavy. Môže ísť o vynucovanie niečím, čo nie je vôbec dovolené (napr. ublíženie na zdraví) alebo síce dovolené je (napr. podanie žaloby na súd), avšak prostredníctvom vyhrážky sa vynucuje niečo, k čomu nesmie byť využitá (napr. uzavretie zmluvy hrozbou oznámenia spáchania trestného činu). V súdnej veci postup navrhovateľa nepochybne napĺňa pojmovú definíciu bezprávnej vyhrážky (akcentovaním údajných trestnoprávných dôsledkov konania odporkyne 1/). Z tohto aspektu si odvolací súd osvojil skutkové a právne závery prezentované okresným súdom vo vzťahu k neplatnosti právneho úkonu (Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 19.2.2009) v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák. a v konkrétnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods.2 O.s.p.).

Taktiež prvostupňový súd náležite vyhodnotil spotrebiteľský charakter predmetného záväzkového vzťahu. Odvolací súd dodáva, že na tieto právne vzťahy je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva aj vo vzťahu k právnym úkonom, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, t.j. aj na právny úkon uznania dlhu. V tejto spojitosti je potrebné zdôrazniť subsumovanie skutkových okolností súdnej veci (bez ohľadu na závery o danosti slobodnej vôle) aj pod zákonné znaky inštitútu nekalých obchodných praktík. Za preukázaný, v dôsledku ľstivého vnútenia jednostranne ne/výhodného právneho titulu spotrebiteľovi bez jeho potrebného informovania, je možné považovať tak nedostatok požadovanej odbornej starostlivosti na strane dodávateľa (§ 7 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa), ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší

správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe. Navrhovateľom tvrdené (údajné) zlepšenie postavenia navrhovateľa nemôže byť u spotrebiteľa tak zásadnou okolnosťou, aby vyvážila výhody vyplývajúce z možnosti účinného uplatnenia námietky premlčania vo vzťahu k relatívne vysokej dlžnej sume. Žiadne iné benefity pre spotrebiteľa z uznania dlhu, resp. dohody o splátkach pritom nevyplývajú. S ohľadom na relatívne benevolentné správanie dodávateľov pri poskytovaní pôžičiek, osobitne nebankových subjektov, ktoré poskytujú úvery zásadne bez akýchkoľvek záruk a každému, možno zároveň vysloviť silnú pochybnosť o tvrdenom „zlepšenom postavení“ odporcu. Zároveň v plnej miere tendenčným je tvrdenie o výhodnosti takéhoto postupu (pre odporkyňa 1) v porovnaní so súdnym konaním. V konaní pred súdom by bola garantovaná rovnosť účastníkov, navrhovateľ by nátlakovým konaním nemohol dosiahnuť predĺženie premlčacej doby a v rozpore s výslovným zákonným oprávnením súdu umožniť plnenie v splátkach, je aj tvrdenie, že dlh „by pravdepodobne musel byť uhradený naraz“.

Ani umiestnenie textu o vedomosti odporkyne 1/ o premlčaní dlhu, (sofistikovane) skryté do poslednej vety bodu 3.1 Dohody, označeného ako „Forma splatenia záväzku“ nezodpovedá starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní voči spotrebiteľovi. Dohody (o uznaní dlhu) sú podpisované spotrebiteľmi po vynútenej návšteve pracovníkov navrhovateľa a listina je im predkladaná na podpis s vysvetlením, že ide o dohodu v splátkach. Navrhovateľ spravidla neinformuje svojich dlžníkov o tom, že dlh je premlčaný, ani o následkoch premlčania a následkoch uznania dlhu.

Aj v súdenom prípade je preto namieste uzavrieť, že odporkyňa 1/ podpísala dohodu o splátkovom kalendári bez toho, aby vôbec vedela o tom, že jej dlh je premlčaný a ak by nepodpísala Dohodu a na súde vzniesla námietku premlčania, súd by navrhovateľov návrh zamietol. Z rozhodovacej činnosti je známe (§ 121 O.s.p.), že zo strany navrhovateľa je uzavretie dohody prezentované ako jediné možné riešenie, ako sa vyhnúť exekúcii, čo však vzhľadom na premlčanie pohľadávky nie je pravdou. Je nutné zdôrazniť aj povinnosť (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z.) predávajúceho nekonať v rozpore s dobrými mravmi. Spotrebiteľ má za to, že ide len o podpísané dohody o splátkach a pritom ani netuší význam toho, čo podpisuje, t.j. následky uznania premlčaného dlhu. Neposkytnutím podstatných informácií spotrebiteľ urobí rozhodnutie, ktoré ho poškodzuje a ktoré by informovaný spotrebiteľ inak neurobil. Je ťažko predstaviteľné, aby spotrebiteľ dobrovoľne a bez poskytnutia akejkoľvek výhody zo strany navrhovateľa sa rozhodol v čase, keď jeho dlh už bol premlčaný, zhoršiť si svoje postavenie a znovu obnoviť alebo predĺžiť navrhovateľovi dobu, dokedy si môže od neho dlh vymáhať.

Z určujúceho hľadiska je následne správny záver, že dohoda o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná a námietka premlčania bola uplatnená dôvodne. Uvedený záver platí bez ohľadu na to, či ide o uznanie podľa § 558 alebo § 110 ods. 1 Obč. zák., preto je právna komparácia odvolateľa o rozdieloch medzi týmito inštitútmi irelevantná.

Doteraz konštatované zároveň vyvracia úvahu navrhovateľa o „bezbrehnej“ ochrane ľahkomyselného konania spotrebiteľa. Napadnuté rozhodnutie sa totiž nezakladá na posúdení konania spôsobeného ľahostajnosťou spotrebiteľa, ale jeho konania vyvolaného agresívnou metódou navrhovateľa, presahujúcou rámec štandardného a akceptovateľného postupu dodávateľa. Právne normy z oblasti spotrebiteľského práva je pritom potrebné vykladať tak, aby boli naplnené ciele a zmysel ochrany spotrebiteľa ako spoločenskej hodnoty postavenej na roveň hodnôt verejného poriadku. Prezentovaná súdna ochrana nie je o podporovaní nečinnosti spotrebiteľov, ale o zamedzení nekalosti dodávateľov. Zároveň ide o splnenie pozitívneho záväzku štátu z medzinárodnej zmluvy o fungovaní Európskej únie prispievať aktívnou ochranou (slabšieho) spotrebiteľa k vyššej kvalite života ľudí v európskom hospodárskom priestore.

Jednoznačne je potrebné odmietnuť tvrdenie dovolateľa o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia v otázke nekalosti obchodnej praktiky zo strany veriteľa. Naopak, odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu (ako celok) spĺňa zákonné náležitosti. Okresný súd ustálil skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská účastníkov, citoval aplikované právne predpisy a svoje právne závery primerane vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Rozhodnutie je (plne) ústavne konformné a ani v minimálnej miere nevykazuje znaky (tvrdenej) nedostatočnosti.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené (v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. je krajský súd viazaný konkrétnymi dôvodmi odvolania) a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok v meritórnej časti ako vecne správny.

Vecne správnym je i výrok o trovách prvostupňového konania, ktorý síce nebol odvolaním výslovne nenapadnutý, ale ako závislý od rozhodnutia vo veci samej tiež podlieha odvolaciemu prieskumu. Okresný súd v danej časti náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Naproti tomu odporkyňa 1/ si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnila (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.